

KRAJOBRAZY LUBUSKIE

**Voller Überraschungen:
die Gemeinde Bledzew**

**Gmina Bledzew
pełna niespodzianek**

Krystyna Kamińska

Krystyna Kamińska

Ein Besuch der Gemeinde Bledzew ist mit immer neuen, spannenden Entdeckungen verbunden. Die Gemeinde gehört dem Landkreis Międzyrzecz an, ist in der hügeligen Landschaft der Lebuser Seenplatte gelegen und zu 56% bewaldet. Sie besitzt eine außerordentlich interessante Geschichte, verfügt über gut ausgebaute Straßen und wird trotz ihrer auf der Hand liegenden Vorzüge noch immer nicht so häufig von Touristen besucht, wie sie es eigentlich verdienen würde.

Von den Zisterziensern geprägte Historie

Das Antlitz der Gemeinde prägt vor allem ihre Vergangenheit. Die Gemeinde war bis 1793, also bis zur 2. Teilung Polens, die am weitesten im Westen gelegene Gemeinde Polens und drang wie eine Pfeilspitze in das Gebiet der Mark Brandenburg vor. Dass es folglich zu Grenzkonflikten kam, scheint geradezu selbstverständlich, vergessen sollte man jedoch auch nicht, dass der hiesige Grenzverlauf seit 1326, also für einen Zeitraum von 467 Jahren, unverändert geblieben war. Bei der Entwicklung der Gemeinde spielte der Zisterzienserorden, der zunächst im nahe gelegenen Zemsk und später in Bledzew (deutsch: Blesen) selbst einen Kloster unterhielt, eine große Rolle. Aufgrund der schrittweise erfolgenden Ausbauarbeiten wuchs die Abtei zu einer ausgedehnten Anlage: der längste Flügel zählte 90,

Zwiedzanie gminy Bledzew łączy się z ciągłym odkrywaniem. Gmina ta leży w części powiatu międzyrzeckiego, na pofalowanym terenie Pojezierza Lubuskiego, lasy zajmują aż 56% jej obszaru, ma ciekawą historię, dobre drogi, a przecież nie jest tak często odwiedzana przez turystów, jak na to zasługuje.

Cysterska przeszłość

Jej oblicze określiła historia. Gmina Bledzew była do 1793 r., czyli do II rozbioru Polski, najdalej na zachód położoną polską gminą, wprost wciniała się w Brandenburgię. Zdarzały się tu konflikty przygraniczne, ale pamiętać trzeba, że od 1326 r., czyli przez 467 lat granica ta się nie zmieniała. W rozwoju gminy ważną rolę odegrali cystersi, którzy najpierw w niedalekim Zemsku, a potem w samym Bledzewie mieli klasztor. Po kolejnych rozbudowach był to rozległy obiekt: najdłuższe jego skrzydło miało 90 metrów, kościół 50 metrów, a łączna długość murów wynosiła 264 metry. Zwiedzanie gminy Bledzew łączy się z ciągłym odkrywaniem. Po kasacie zakonu, w 1835 roku opactwo zostało zlikwidowane a zabudowania wys-

tawione na licytację przez władze pruskie pod warunkiem rozebrania. Kupili go trzej bledzewscy mieszczanie i w 1843 r. rozebrali. Teraz najciekawszym dla archeologów świadectwem klasztorowego życia jest... dawny ściek odprowadzający nieczystości z kuchni kanałem do rzeki Obry.

Cystersi mieli znaczący wpływ na życie Bledzewa, ich klasztorowego miasta. To oni byli głównymi odbiorcami dóbr produkowanych przez mieszczan, oni uczyli nowinek rolnych, oni łożyli na odbudowę kościoła i miasta po licznych pożarach lub klęskach. W klasztorze znajdowała się bogata i cenna biblioteka licząca ok. 5 000 tomów, ale mieszczanie raczej z niej nie korzystali.

Bardzo ciekawe były dzieje społeczności bledzewskiej w czasach reformacji. Jak większość mieszkańców zachodniej Polski, również mieszkańcy Bledzewa przyjęli nauki Marcina Lutra. Tymczasem zakonnikami byli przede wszystkim Niemcy, którzy jednak wyznania zmienić nie mogli lub nie chcieli. I zaczęła się kontrreformacja. Na mocy dekretu króla, Zygmunta Starego, opatem klasztoru mógł zostać tylko Polak, i to szlachcic. On decydował o religii i dbał o polski interes narodowy. Jednym z pierwszych polskich opatów był Sebastian Grabowiecki, dworzanin polskich królów, autor książki pt. „Setnik rymów duchownych”. Jego wiersze, przepojone głęboką wiarą, historia literatury polskiej uznaje za pierwsze dzieło polskiego baroku. Często gościli w Bledzewie byli jezuici, członkowie zakonu powołanego do zwalczania reformacji.

Na skutek takich oddziaływań zdecydowana większość mieszkańców Bledzewa wróciła do wyznania katolickiego. Do dziś widowym znakiem ciągłej katolicyzacji gminy jest wiele kapliczek na rozstajach dróg, witających i żegnających pielgrzymów. Szczególnie warta obejrzenia jest figura Matki Boskiej przy dawnej drodze z Bledzewa do Gorzowa, obecnie za Urzędem Gminy. Na wysokiej kolumnie stoi łagodnie uśmiechnięta Matka Boska a niemiecki napis na kolumnie prosi: „Trzymaj, Matko, swe ręce nad naszą ziemią bledzewską”. Poniżej

die Kirche 50 und die Gesamtlänge der Mauern betrug 264 Meter. Ein Besuch der Gemeinde Bledzew ist im historischen Kontext mit immer neuen Entdeckungen verbunden. Nach der Säkularisierung im Jahre 1835 wurde die Abtei aufgelöst, und die Gebäude wurden von der preußischen Herrschaft unter der Bedingung eines zu erfolgenden Abrisses versteigert. Aus der Versteigerung gingen drei einheimische Bürger als Besitzer hervor, der Abriss ereignete sich dann im Jahre 1843. Das für die Archäologen interessanteste Zeugnis des Klosterlebens bildet heute... der ehemalige Abwasserkanal, der die Abwässer aus der Küche in die Obra abführte.

Den Zisterziensern kam ein enormer Einfluss auf das Leben in Bledzew - ihrer Klosterstadt - zu. Sie waren die Hauptabnehmer der von den Bürgern der Stadt produzierten Güter, sie lehrten neue Methoden des landwirtschaftlichen Betriebs und trugen die Last des Wiederaufbaus der Kirche sowie der Stadt nach zahlreichen Bränden oder anderen Katastrophen. Im Kloster befand sich eine reiche und wertvolle Bibliothek, die etwa 5.000 Bände zählte - die Bürger der Stadt nutzten diese jedoch eher selten.

Überaus interessant gestalteten sich die Schicksale der Bledzewer Bevölkerung in den Zeiten der Reformation. Wie die Mehrzahl der Bewohner Westpolens übernahmen auch die Bledzewer die Lehre Martin Luthers. Währenddessen waren die Ordensbrüder jedoch vor allem Deutsche, die ihre Konfession nicht ändern konnten oder wollten. Und so kam es zur Gegenreformation. Ein Dekret König Sigismund des Alten gestatte es nur einem Polen, und dazu einem Angehörigen des Adels, Abt des Klosters zu werden. Dieser entschied über die Glaubensrichtung und sorgte sich um die polnischen Nationalinteressen. Einer der ersten polnischen Äbte war Sebastian Grabowiecki, ein Edelmann am polnischen Königshof und Autor von Büchern wie „Hundert geistliche Reime”. Seine vom Glauben tief durchdrungenen Gedichte sieht die polnische Literaturgeschichtsschreibung als eine der ersten Werke des polnischen Barock an. Häufige Gäste in Bledzew waren Jesuiten, deren Ordensmitglieder zum Kampf mit der Reformation berufen waren.

In der Folge dieser recht massiven Einflüsse kehrte der Großteil der Bürger Bledzews zum katholischen Glauben zurück. Ein bis heute sichtbares Zeichen dieses fortwährenden Bekenntnisses der Gemeinde sowie seiner Einwohner zum Katholizismus sind viele kleine Kapellen, die die Straßen säumen und vorbeiziehende Pilgerer willkommen

heißen sowie verabschieden. Ganz besonders sehenswert ist eine Figur der Muttergottes an der ehemaligen Straße von Bledzew nach Gorzów (dem damaligen Landsberg); sie befindet sich heute hinter dem Gemeindeamt. Auf einer hohen Säule steht eine sanft lächelnde Muttergottes, und an der Säule angebracht bittet eine deutschsprachige Aufschrift: „Halte Deine Hände, oh Mutter, schützend über unsere Blesener Erde“. Darunter informiert eine zweite Tafel, dass zu Füßen der Figur 87 Russen beerdigt wurden, die im hiesigen Kloster in den Jahren von 1806 bis 1814 ärztliche Behandlung widerfuhren. In Zeiten der Napoleonischen Kriege heilten deutsche Ordensbrüder katholischen Glaubens auf preußischem Boden kriegsversehrte russische Soldaten, die heute an gleicher Stelle in Polen ihre letzte Ruhestätte finden. Welch' Fügung des Schicksals mitteleuropäischer Geschichte!

Das Kloster existiert nun schon längst nicht mehr, aber ein beträchtlicher Teil des Mobiliars wurde in die in unmittelbarer Nähe des Marktplatzes gelegene St. Katharinenkirche verbracht, die ebenfalls schon immer eine katholische Kirche war. Sie wartet mit einem sehenswerten barocken Seitenaltar in einer Kapelle auf, der darüber hinaus mit einem geschnitzten Kruzifix, dem man eine gnadenbringende Wirkung zuspricht, geschmückt ist. Den Hauptaltar verziert ein Bildnis der Mariä Himmelfahrt sowie 10 Heiligenfiguren, an den Wänden sind weitere Bilder angebracht, ein hölzernes Kreuz stellt einzelne Szenen des Leidensweges Christi in Elfenbein dar, und darüber hinaus sind zwei barocke, aus Holz gefertigte Leuchter sowie eine 1,1 m hohe und 6,5 kg schwere vergoldete Monstranz und zahlreiches weiteres Messgeschirr zu bewundern.

Ein berühmter Sohn des Klosterstädtchens ist Jan Dekert, der später im für das polnische Bürgertum wichtigsten Zeitraum Präsident der Hauptstadt Warschau war. Das im Rahmen der ersten polnischen - und auch europäischen -Verfassung vom 3. Mai 1791 verfasste Städtegesetz beginnt mit den Worten: „Die polnischen königlichen Städte in den Ländern der Res publica erkennen wir als freie Städte an“. Dieses Bekenntnis anerkennt die Gleichstellung von Adels- und Bürgerstand und stellt gleichzeitig einen historischen Wendepunkt für das Warschauer Bürgertum mit Jan Dekert an deren Spitze dar. Leider wurde seine Heimatstadt - das Bledzew der Zisterzienser - damals noch nicht frei. Einen solchen Status erhielt es erst nach der Säkularisierung. Gegenwärtig rühmt sich des berühmten Sohnes nicht allein Bledzew: seinen Namen trägt

umieszczono tablicę informującą, że u stóp figury pochowano 87. Rosjan, którzy byli leczeni w tutejszym klasztorze w latach 1806-1814. Czas wojen napoleońskich, chorzy Rosjanie leczeni w Prusach przez niemieckich braciszków katolickiego wyznania, obecnie na polskiej ziemi. Cóż za zrządzenie losów!

Nie ma już klasztoru, ale sporo ruchomego majątku przeniesiono do stojącego w sąsiedztwie rynku kościoła pod wezwaniem św. Katarzyny, który także zawsze był kościołem katolickim. Warto obejrzeć barokowy ołtarz w kaplicy z rzeźbionym krucyfiksem słynącym łaskami, obraz Wniebowzięcia NMP w ołtarzu głównym, obrazy na ścianach, drewniany krzyż ze scenami Męki Pańskiej z kości słoniowej, dwa drewniane barokowe świeczniki, połączoną monstrancję o wysokości 1,1 m i wadze 6,5 kg, 10 rzeźb świętych Pańskich w ołtarzu głównym, liczne naczynia liturgiczne.

Ciekawe, że w tym klasztornym miasteczku urodził się i wychował Jan Dekert, późniejszy prezydent Warszawy w najważniejszym dla naszego kraju okresie. Ustawa o miastach z Konstytucji 3 maja 1791 r. rozpoczyna się od słów: „Miasta polskie królewskie w krajach Rzeczypospolitej za wolne uznajemy”. To uznanie stanu mieszczańskiego za równy ze stanem szlacheckim, było historycznym osiągnięciem mieszczaństwa warszawskiego z Janem Dekertem na czele. Niestety, jego miasto – cysterski Bledzew – jeszcze wtedy wolnym nie został. Wolność uzyskał dopiero po kasacie zakonu. Ale obecnie swoim wielkim człowiekiem szczyci się nie tylko Bledzew. Imię Jana Dekerta nosi Muzeum Lubuskie w Gorzowie.

Na rynku, na wysokim cokole stoi XVIII-wieczna figura św. Jana Nepomucena, ale nie na środku, a przy drodze do Skwierzyny, jakby witając nadjeżdżających gości. W Sokolej Dąbrowie, na przykościelnym cmentarzu jest druga jego figura, a w Starym Dworku obraz patrona Czech na tle mostu Karola w Pradze.

Pamiętki po cystersach pozostały w okolicznych wsiach. W Starym Dworku była kiedyś letnia rezydencja opatów bledzews-

kich. Dziś dworek ten jest całkowicie zrujnowany. Natomiast zwraca uwagę uroda kościoła barokowego w sąsiedztwie dworku z uwiecznionymi na obrazach postaciami świętych, związanych z zakonem, św. Józefa z dzieciątkiem w ołtarzu głównym, sceny ukrzyżowania z obecnością przy krzyżu patronów zakonu św. św. Bernarda i Benedykta oraz kłęzącym opatem bledzewskim Stanisławem Dąbrowskim. W Nowej Wsi natomiast pozostał barokowy kościół wzniesiony, w tym samym okresie (II poł. XVIII wieku) co kościół w Rokitnie i posiadający te same cechy architektoniczne. Jego wyposażenie pochodzi z okresu budowy.

Żwawa staruszka

Bledzewianie dumni są z innego zabytku - z elektrowni wodnej na Obrze. Zbudowano ją w 1911 roku, 3 kilometry od Bledzewa, i od tego czasu dostarcza prąd, który pozwala na jednoczesne zapalenie 13 tysięcy 100-watowych żarówek, czyli oświetlenia sporego miasteczka. Dla uzyskania odpowiedniego spadku wody, na początku XX wieku zbudowano na Obrze Zalew Bledzewski. Teraz jest to jedno z najbardziej urokliwych miejsc, raj dla wodniaków i wędkarzy. Obok elektrowni - sezonowy ośrodek wypoczynkowy Grupy Energetycznej Enea SA. A prąd wytwarzany przy pomocy starych, zabytkowych turbin przesyłany jest do powszechnej dystrybucji.

Rejon Umocniony

Na terenie gminy Bledzew znajdują się obiekty fortyfikacyjne zbudowane w latach 30. XX wieku przez Niemców jako pierwsze z tworzonych Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego. Nie są one przygotowane do zwiedzania. W sąsiedztwie wsi Stary Dworek znajduje się Grupa Warowna Lüdendorff wkomponowana we wzgórze, z trzech stron otoczona korytem Obrzy. Grupę stanowią połączone korytarzem pancernymi o numerach 883-887. Po wojnie zostały one wysadzane, są więc w stanie ruiny, ale to, co da się zobaczyć, wprawia w zdumienie. Podziwiać można gigantyczne grubości ścian, żelbetowe konstrukcje, stalowe kopuły.

das Museum des Lebuser Landes in Gorzów.

Auf dem Marktplatz, an der Straße nach Skwierzyn, steht auf einem hohen Sockel - als würde er die eintreffenden Gäste begrüßen - eine Figur des Hl. Johann von Nepomuk aus dem 18. Jh. In Sokola Dąbrowa gibt es eine weitere Figur des böhmischen Schutzpatrons auf dem Kirchfriedhof, und in Stary Dworek sein Bild mit der Prager Karlsbrücke im Hintergrund.

Auch in den umliegenden Dörfern zeugen viele Denkmäler von der Zisterzienservergangenheit. Im bereits erwähnten Stary Dworek, (deutsch: Althöfchen) befand sich die Sommerresidenz der Bledzewer Äbte. Heute stellt das Gut eine vollkommene Ruine dar. Dagegen zieht die Schönheit der nahegelegenen barocken Kirche die Aufmerksamkeit auf sich. Dort sind zahlreiche Heilige, denen sich der Orden besonders verbunden fühlte, auf Gemälden verewigt. Daneben finden sich der Hl. Joseph mit dem Kinde Jesu am Hauptaltar sowie weitere Kreuzigungsszenen, in denen die Schutzheilige des Ordens, der Hl. Bernard und der Hl. Benedikt, am Kreuze stehend und der kniende Bledzewer Abt Stanisław Dąbrowski mit abgebildet sind. In Nowa Wieś blieb eine Barockkirche erhalten, die zur selben Zeit (in der zweiten Hälfte des 18. Jh.) wie die Kirche in Rokitno erbaut wurde und ebenso dieselben architektonischen Merkmale trägt. Ihre Ausstattung stammt noch aus der Zeit ihrer Errichtung.

Eine rüstige alte Dame

Die Bledzewer Einwohner sind auch auf ein anderes Denkmal sehr stolz - und zwar auf das Wasserkraftwerk an der Obrze. Es wurde 1911 drei Kilometer von Bledzew entfernt errichtet und liefert bis heute soviel Strom, um gleichzeitig 13.000 Glühlampen mit einer Leistung von 100W zu betreiben, also ausreichend für die Beleuchtung eines Städtchens bereits beachtlicher Größe. Um ein entsprechendes Gefälle zu erreichen, wurde auf der Obrze zu Beginn des 20. Jahrhunderts das Bledzewer Staubecken errichtet. Heute ist dies einer der zauberhaftesten Orte, ein Paradies für Wasserportliebhaber und Angler. Gleich neben dem Kraftwerk befindet sich das Erholungszentrum des Energiekonzerns Enea AG. Der dank der historischen Turbinen generierte Strom wird in das öffentliche Netz eingespeist.

Der Oder-Warthe-Bogen

Auf dem Gebiet der Gemeinde Bledzew befinden sich Abschnitte der Festungsfront, die die

Deutschen in den 30er Jahren des letzten Jahrhunderts als eine der ersten zum Bau des Oder-Warthe-Bogens errichtet hatten. Für eine Besichtigung sind diese Teile der Festungsanlage nicht vorbereitet. Im benachbarten Stary Dworek befindet sich die Werkgruppe Ludendorff, die in einem von drei Seiten von der Obra umgebenen Hügel angelegt wurde. Die Gruppe besteht aus den miteinander verbundenen Panzerwerken 883-887. Nach Kriegsende wurden sie gesprengt, womit nur noch Überreste der alten Anlage zu sehen sind. Dasjenige aber, was noch erhalten geblieben ist, versetzt den Besucher in Erstaunen: ein gigantisches Mauerwerk, Stahlbetonkonstruktionen und Stahlkuppeln.

Über die Obra führt bei Stary Dworek eine Drehbrücke. Jederzeit kann man hier ein Brückenjoch unter das andere schieben, so dass die Brücke ihre eigentliche Funktion verliert. Bei Bledzew hinterließen die Deutschen eine zweite derartige Brücke, wobei diesen beiden Brücken ebenfalls Wehrelemente des Oder-Warthe-Bogens darstellten. Der auf dem Gebiet der Gemeinde liegende Abschnitt umfasst eine Länge von 35 km und erstreckt sich entlang der Hauptader der hiesigen Seen (dem Kurskie-, dem Długie-, dem Chycina-, Cisie und Lupawka-See), wobei er die natürliche Gestalt der Landschaft zu Wehrzwecken ausnutzte.

Von See zu See

Die soeben erwähnten Seen bilden neben all den Einblicken in die abwechslungsreiche Historie einen weiteren Anziehungspunkt für die Gäste unserer Gemeinde. Der größte von ihnen - der Długie-See - liegt an der Strecke zwischen Kursko und Chycina und erstreckt sich auf einer Fläche von 95,5ha, seine mittlere Tiefe beträgt 7,5m. Von Chycina aus erreicht man bequem eine sich in einer Bucht ausdehnende Halbinsel. Ein 800m langer Abfluss verbindet den Długie- mit dem 84,6ha großen und durchschnittlich 8,5m tiefen Chycina-See. In unmittelbarer Nähe zum Dorf wurde eine kleine Badestelle angelegt, und ein wenig weiter befindet sich ein Schulungszentrum der Sport-Akademie in Poznań. In der Saison werden hier ungleich mehr Bade- und Wassersportmöglichkeiten angeboten, da zahlreiche Studenten anreisen, um ihre sportlichen Fähigkeiten rund um das Element Wasser unter Beweis zu stellen sowie weiter auszubauen: Schwimmen, Paddeln, Kajak- und Kanusport, Segeln, Windsurfing usw. Es finden sich ebenso Sport- und Tennisplätze sowie Stationen, die Wassersportgeräte verleihen. Das

Na Obrze, obok Starego Dworku stoi most obrotowy. W każdej chwili można było jedno przęsło przesunąć pod drugie i tym samym most przestawał pełnić swoją funkcję. Drugi oryginalny most składający się z dwóch przęseł pozostawili Niemcy obok Bledzewa. Te dwa mosty były także elementami Rejonu Umocnionego. Leżący na terenie gminy odcinek zabezpieczeń ma 35 kilometrów i przebiega wzdłuż głównego pasa jezior: Kurskiego, Długiego, Chyciny, Cisie i Lipawki, wykorzystując naturalne ukształtowanie terenu do celów obronnych.

Od jeziora do jeziora

Wymienione powyżej jeziora są kolejną atrakcją turystyczną gminy Bledzew. Największe z nich - Długie ma 95,5 ha i średnią głębokość 7,5 m. Leży przy trasie Kursko-Chycina. Dogodny dojazd od strony Chyciny prowadzi na półwysep wcinający się w zatokę. Bardzo rybne jezioro. Odpływem o długości 800 metrów łączy się z jeziorem Chycina, które ma 84,6 ha i średnią głębokość 8,5 m. W sąsiedztwie wsi znajduje się małe kąpielisko, zaś nieco dalej zbudowano Ośrodek Dydaktyczno-Szkoleniowy Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Znacznie więcej miejsc uruchomianych jest w sezonie, gdy zjeżdżają tu studenci, by zdobywać umiejętności wodniackie: pływanie, wioślarstwo, kajakarstwo, żeglarstwo, windsurfing, itp. Są tam również boiska do gier sportowych, korty tenisowe, jest wypożyczalnia sprzętu wodnego. W sezonie ośrodek służy przede wszystkim studentom, ale przed i po można dowolnie korzystać z jego atrakcji. Nad tym jeziorem znajdują się także dwa pola biwakowe, z których jedno wykorzystywane jest na obozy harcerskie.

Trzecie duże jezioro to Kurskie, o powierzchni 77,7 ha i średniej głębokości 4,3 m, leżące w zasadniczej części w gminie Międzyrzecz. Te trzy jeziora łączy Jeziorna Struga, tworząc szlak kajakowy, a ponadto z jeziora Chycina można wygodnie dopłynąć do Zalewu Bledzewskiego.

Kajakiem, rowerem i pieszo

Przez gminę przepływa rzeka Obra (34 km) niezwykle ciekawie meandrując na odcinku od Starego Dworku do Skwierzyny. Niżej wody Obry zostały zatrzymane tamą, która jest elementem elektrowni wodnej. W ten sposób powstał Zalew Bledzewski o powierzchni 81 ha. Nad nim ośrodek wypoczynkowy Grupy Energetycznej Enea oraz gospodarstwo agroturystyczne „Dolatówka”. Wody Obry to jeden z najpiękniejszych w Polsce szlaków kajakowych.

Przez gminę Bledzew prowadzi Europejski Szlak Rowerowy R-1 oraz Europejski Szlak Cystersów, a także Europejski Szlak Pieszy E-11. Wytyczono również lokalne szlaki piesze. Niebieski ze Skwierzyny wiedzie wzdłuż meandrów Obry przed Starym Dworkiem, dochodzi do grupy warownej Lüdendorff, a po minięciu Bledzewa kieruje przez Pniewo i Osiecko do Lubniewic.

Inny szlak prowadzi z Bledzewa przez Chycinę i wzdłuż jeziora Chycińskiego a potem Długiego dochodzi do Międzyrzecza. Po terenie gminy biegnie szlak okrężny o długości 58 km, prowadzący z Międzyrzecza. Przez jezioro Głębokie, potem wzdłuż Zalewu Bledzewskiego doprowadza on do Bledzewa, a następnie przez wsie Goruńsko, Chycinę, Kursko Stare i Pieski wiedzie do Kęszycy i Nietoperka, by ostatecznie znów skierować turystów do Międzyrzecza.

Wypoczynek w dobrych warunkach oferuje także gospodarstwo Ewy Faleńskiej w Strużynach.

Co krok coś ciekawego

Przemierzając drogi i wody gminy Bledzew zawsze można trafić na coś ciekawego. Choć sam Bledzew jest obecnie wsią, ma układ ulic typowy dla średniowiecznego miasta: czworoboczny rynek, odchodzące od niego ulice oraz siatkę ulic wytyczonych równolegle. Ta koncepcja urbanistyczna jest chronionym zabytkiem.

Wzdłuż dróg Goruńsko-Sokoła Dąbrowa-Nowa Wieś, a także sąsiednich stoją jednakowe domy w części drewniane, w części murowane. Takie domy wraz z niewielkimi

Zentrum dient natürlich vor allem den Studenten, aber in der Vor- und Nachsaison kann jeder die angebotenen Dienstleistungen in Anspruch nehmen. Direkt am See gibt es zwei Zelt- und Campingplätze, wovon eines als Feriencamp für die polnischen Pfadfinder dient.

Der drittgrößte See - der Kurskie-See - ist 77,7ha groß, durchschnittlich 4,3m tief und liegt größtenteils in der Gemeinde Międzyrzecz, alle drei Seen verbindet der Jeziorna Struga, womit ein einmaliger Wasserweg für Kanu- und Kajakbegeisterte entsteht. Darüber hinaus kann man vom Chycina-See aus das Bledzewer Staubecken erreichen.

Mit Kajak, Rad und per pedes

Auf einer Länge von 34 km fließt die Obra durch das Gemeindegebiet, und für den Naturliebhaber sind die Mäander, die der Fluss auf dem Abschnitt zwischen Stary Dworek und Skwierzyna bildet, besonders reizvoll. Wie bereits erwähnt, wurde die Obra in ihrem weiteren Lauf durch einen Damm, der Teil des Wasserkraftwerkes ist, gestaut. So entstand das 81ha große Bledzewer Staubecken. Neben dem Erholungszentrum des Energiekonzerns Enea befindet sich dort der Bauernhof „Dolatówka”, der erlebnisreiche Ferien auf dem Lande anbietet. Hervorzuheben ist, dass die Obra eine der schönsten Kajakrouten Polens bildet.

Durch die Gemeinde führt der Europäische Radwanderweg R-1 sowie der Europäische Zisterzienserweg, und ebenfalls der Europäische Wanderweg E-11. Ausgeschildert sind daneben lokale Wanderrouten. Die blaue führt aus Skwierzyna entlang der Flusswindungen bis vor Stary Dworek weiter zur Werkgruppe Ludendorff, und nachdem er Bledzew hinter sich lässt, führt die Route durch Pniewo und Osiecko bis nach Lubniewice.

Ein anderer Pfad führt aus Bledzew heraus durch Chycina entlang am Chycina- und Długie-See nach Międzyrzecz. Auf dem Gebiet der Gemeinde wurde auch eine 58km lange Rundtour mit dem Ausgangspunkt Międzyrzecz angelegt. Sie führt den Wanderer entlang des Głębokie-Sees und des Bledzewer Staubeckens bis hinein nach Bledzew, und weiter durch die Dörfer Goruńsko, Chycina, Kursko Stare und Pieski bis nach Kęszycy und Nietoperek, um schließlich nach Międzyrzecz zurück zu kehren.

Erholung in einem angenehmen Ambiente bietet ebenfalls der Bauernhof von Ewa Faleńska in Strużyny.

Auf Schritt und Tritt Sehenswertes

Auf einer Tour durch die Straßen und auf den Gewässern der Gemeinde Bledzew gibt es stets etwas Interessantes zu entdecken. Obgleich Bledzew selbst derzeit keine Stadtrechte besitzt, so weist es dennoch den typischen Grundriss einer mittelalterlichen Stadt auf: ein rechteckiger Marktplatz und von ihm fortführenden Straßen sowie einem Netz parallel verlaufender Gassen. Diese städtebauliche Konzeption steht unter Denkmalschutz.

An den Straßen nach Goruńsko, Sokola Dąbrowa und Nowa Wieś, und ebenso an den benachbarten stehen einheitlich gestaltete Häuser, teils aus Holz, teils aus Stein. Diese erhielten in den 30er Jahren des letzten Jh. zusammen mit kleinen Parzellen Umsiedler aus den Gebieten, in denen der Pommernwall mit seinen geheimen Befestigungsanlagen errichtet wurde.

In Osiecko, dem am weitesten westlich liegenden Dorf der Gemeinde, befindet eine griechisch-katholische Pfarrkirche mit einer Filialkirche in Międzyrzecz. In der St. Nikolai-Kirche werden sonntäglich neben den katholischen Messen auch griechisch-katholische Andachten abgehalten.

Auf dem Friedhof in Bledzew blieben alte deutsche Grabmäler erhalten, und unweit davon finden sich sichtbare Überreste eines jüdischen Kirkuts.

Ganz im Süden der Gemeinde liegt das Dorf Templewo, das seinen Namen sichtbar dem Templerorden, der es auch gründete, verdankt.

In Goruńsko bildet den einzigen Überrest eines einst reichen Anwesens ein Familiengrabmal, das im Schlosspark gelegen ist.

In Bledzew steht am Eingangstor der ehemaligen Landwirtschaftsgenossenschaft ein in Polen wohl einmaliges Denkmal... einem Schwein gewidmet.

Letztlich werden im Sommer in Stróżyny Künstlerferienlager für Jugendliche organisiert, deren Ergebnisse - einmalige künstlerische Installationen - die zauberhafte Landschaft bereichern.

Und so geht es weiter und weiter. Kommen Sie zu uns und entdecken Sie selbst!

Weitere Informationen erhalten Sie im Gemeindeamt unter der Telefonnummer (0048) 95 - 7 43 66 10 sowie unter www.bledzew.pl.

parcelami otrzymywali w latach 30. XX wieku przesiedleńcy z terenów Wału Pomorskiego, gdzie wybudowano tajne umocnienia.

W Osiecku, najdalej na zachód wysuniętej wsi, kościół św. Mikołaja jest kościołem parafialnym wyznania greko-katolickiego z filią w Międzyrzeczu. W kościele tym co niedzielę odprawiane się obok mszy katolickich nabożeństwa greko-katolickie.

Na cmentarzu w Bledzewie zachowały się stare pomniki niemieckie, a niedaleko są wyraźne pozostałości żydowskiego kirkutu.

Leżąca na samym południu gminy wieś Templewo wywodzi swoją nazwę od zakonu templariuszy, którzy ją założyli.

W Goruńsku jedyną pozostałością bogatego majątku jest grobowiec rodzinny w parku, który otaczał pałac.

W Bledzewie przy bramie do dawnego PGR stoi chyba jedyny w Polsce pomnik... świni.

W Stróżynach latem organizowane są obozy artystyczne dla młodzieży, która wzbogaca urokliwy krajobraz oryginalnymi instalacjami plastycznymi.

I dalej, i jeszcze... Przyjedźcie i odkryjcie sami.

Informacja:

Urząd Gminy, tel. 095 7436610,

www.bledzew.pl

Übersetzt von Grzegorz Załoga

Monika Wielgus

okulary w czarnych rogowych oprawkach
to teraz ja
widzę świat ostrzej, intensywniej
każdy kant i słowo wypisane na murze
już nie mrużę oczu, nie uciekam od tablic
widzę, chyba za dużo
okulary-zmiana
ujrzałam prawdę

Ewa Hołubowska

Wczoraj leży
w szafie
na najwyższej półce
zapomniane
czasem
przecierasz je szmatką
nasączoną tanim środkiem
przeciwkurzowym
zabójczo skutecznym
przez kilka godzin
jedynie
zostawiającym smugi
na mnie
chciałabym odkurzyć
twoje wczoraj
wyssać je najnowszym
modelem odkurzacza
z funkcją prania
(koniecznie)
Pominąć tylko siebie
i kilka drobiazgów...

Przemysław Kot

Z okna widzę

Schodzącego z gór
Stary uśmiecha się
Do filiżanki w kawiarni

Czasem udawało się
Osiągnąć coś co jest
Wbrew obowiązującemu
Porządkowi

Dwa stoliki obok
Mija mnie barman
Wie że wystarczy mi kawa
I że są sprawy których
Nie da się z nim
Zapisać

Kończą się serwetki
Ubieram czyjś płaszcz

Idąc do domu
Mijam na schodach
Starego człowieka
Schodzącego z gór
Upewniamy się spojrzeniem

Forma pustelni
Nie ma zbyt wielkiego znaczenia

30.11.2004

Joanna Kurzęcka

co wieczór
zażywam
coraz większą dawkę
arszeniku
dostałam go
jako lekarstwo
na
nadczynność
organu w klatce piersiowej

i nikt nie będzie winny gdy
samotność jak każda
trucizna
z czasem
mnie zabije

Natalia Jackowska

chcesz się we mnie
schować
jak w pięści

zaciskasz moje uda
wiążesz w supeł
łydki

kulisz się do
wnętrza tułowia
chowasz głowę
w zagięciu szyi

nakrywam cię
policzkiem
jestem
dłonią w uścisku

wstyd ci
więc światło gasisz
i każesz mi
zamknąć oczy